

[Ebba Strange]

stærke retshåndhævelsesparagraffen i retsplejeloven.

Bernhard Baunsgaard (RV):

Jeg vil også gerne til indledning gøre en bemærkning om brugen af de eksperter, der er tale om. Det må være vanskeligt for ministeren overhovedet at finde en anerkendt ekspert, der går ind for udvidet varetægtsfængsling i Danmark. Strafferetsplejeudvalget går totalt imod det, og det gælder også de medlemmer, der har været med til at udarbejde det forslag, vi tager stilling til i dag. Også rigsadvokaten tager afstand fra det, oven i købet med selvstændig begrundelse ud over at slutte sig til kritikken fra strafferetsplejeudvalget.

Jeg vil gerne gøre nogle yderligere bemærkninger om begrebet isolation. Jeg har tidligere haft lejlighed til at sige det, men jeg kan forstå, det er nødvendigt at sige det igen: dette at bruge isolation er en meget kraftig indskrænkning af menneskerettighederne, og også en fængslet har menneskerettigheder. Derfor må det klart være et krav, vi stiller til domstolene, at der skal tages selvstændig stilling til, om der skal ske isolation, selv om der varetægtsfængsles.

Det udtalte de to landsretspræsidenter sig om i 1979, og i skarp modsætning hertil står vicepolitidirektør Ole Nørgaard, der siger: ja men hvis man varetægtsfængsler, er der såmænd også grund til at isolere. Det er desværre hans linje, der er blevet fulgt i det store og hele, for ellers kunne de to landsdommere Ole Unmack Larsen og Peter Rørdam jo ikke her i 1983 sige, at det har vist sig vanskeligt at leve op til kravet om en selvstændig, konkret begrundelse for isolationsbeslutning, og en sådan ville, fortsætter de, sikkert føre til en begrænsning i anvendelsen af isolation.

Når nu ministeren ikke kan få sig selv til at indskrænke det til mere end 3 måneder, burde det være de ting, ministeren havde koncentreret sit forslag om. Det er ikke sket. Men det kan da være, at vi kan rette så meget i det i udvalget, at der på dette punkt sker et fremskridt.

Lad mig igen understrege, hvad det er, der sker ved varetægtsfængsling. Bortset fra at, så vidt jeg kan skønne, samtlige eksperter tager afstand fra det og siger, at det er inhu-

mant, og at det strider mod retstilstanden og det, de har ønsket at komme igennem med osv., kan jeg nævne, at Danmark varetægtsfængsler, som jeg sagde før, overordentlig meget, og jeg kan tilføje, at det i de senere år har vist sig, at varetægtsfængslingernes antal er steget i Danmark, mens det har været konstant i Norge, og at antallet af anholdte og varetægtsfængslede gennemsnitlig pr. dag i 1981 udgjorde 21 pr. 100.000 indbyggere i Danmark og 10 pr. 100.000 indbyggere i Norge.

Altså: i Danmark frihedsberøver man inden dom dobbelt så meget som i de øvrige nordiske lande. For Finlands og Sveriges vedkommende er der ikke taget hensyn til tilbageholdelse hos politiet, men det er der for Norges vedkommende. Hvorfor skal vi dog have en sådan særstilling? Hvad er det, der får forslagsstillerne og dem, der slutter sig til dem, til at mene, at danskere er så meget ringere end nordmænd, at man er nødt til at bure dobbelt så mange inde, før de får deres dom? Hvad er det dog, der begrunder dette, at den danske befolkning skulle være så meget slettere?

Wilhelm (VS):

Jeg vil gerne først takke justitsministeren, fordi han ikke nævnte VS i sammenhæng med de partier, der har haft indflydelse på tidligere socialdemokratiske justitsministre og burde have benyttet den indflydelse. End ikke de radikale stemte for vores forslag, da vi ville have forbudt isolationsfængsling i 1978.

I øvrigt tror vi ikke meget på indflydelse på justitsministre. Vi tror derimod, at vi har haft en vis indflydelse på, at der bliver gjort noget ved disse ting, igennem den offentlige opinion. Jeg tror ikke, det hjælper at sidde lårene af justitsministre, for justitsministre sieder på forheksede stole, og det har i hvert fald den nuværende justitsminister i min tid været det sjette bevis for. Der har ikke været nogen undtagelse fra den række. Det må være en forhekset stol, de sieder på, og det er ikke ad den vej, man får forbedringer på retsplejeområdet.

Ministeren ironiserede lidt over holdningen til eksperterne: hvis man var enig med dem, kunne man bruge dem, ellers kunne man ikke, og somme tider var det oven i kø-